

Témavezetői vélemény **Anna Bečvářová**
Ženské postavy v románové tvorbě László Németha
c. szakdolgozatról

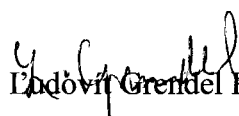
Németh László epikája, minden látszólagos lezártága és a posztmodern felől nézve időszerűtlensége ellenére, máig erően kiapadhatatlan forrása a 20. századi magyar irodalom története kutatóinak. Németh László regényeit nőalakjainak a magyar irodalomban párját ritkítóan komplex személyiség- és lélekábrázolása teszi izgalmassá, elevenné, olvashatóvá napjainkban is. A Gyász, az Iszony és az Irgalom c. regényeinek főszereplői a személyiségük ellentmondásaival viaskodó nők. A Gyász és az Iszony főhősének sorsa ennek a belső küzdelemnek a végén zsákutcába fut, míg a harmadik regény fiatal medikája megtalálja a kiengesztelődés és a sorsával való megbékélés módját – tegyem hozzá, nem kevés lelki tusa árán. Ő az, akinek Kurátor Zsófiával és Kárász Nellivel ellentétben sikerül legyőzni démonait. Így az Irgalom c. regényt a másik két mű eszmei ellenpontjának is tekinthetjük.

Anna Bečvářová szakdolgozata ennek a három regénynek az elemzésére vállalkozik.. Részletekbe menően és alaposan a dolgozat 3., 4. és 5. fejezetében. A Bevezetést követő második fejezetben a szakdolgozat írója áttekinti Németh László sokfelé ágazó és több műfajt is felölelő életművét, ami a magyar olvasó számára ilyen nagy terjedelemben talán szükségtelen lenne, de idegen nyelvű közegben mindenképpen indokolt. Vonatkozik ez a következő három fejezet szerkezeti megoldására is, mivel a cseh olvasó számára nem kötelező ismerni ezeket a regényeket. Éppen ezért tudom helyeselni a szakdolgozat írójának azt a módszerét, hogy mielőtt a regények interpretációjába belefogna, részletesen és informatívan megismerteti olvasójával az elemzendő anyagot. A fejezetek súlypontja, természetesen, az interpretációkon van. Anna Bečvářová szövegelemzése a „szoros olvasás” módszerével készültek, s nincs a regényeknek olyan rejtett mozzanata vagy sugalmazott összefüggése, ami elkerülte volna a figyelmét. Elemzéseik imponáló felkészültségről és nagy empátiáról árulkodnak.

A szakdolgozatnak két külön fejezete foglalkozik a regényeknek azzal a sajátosságával, melyek Németh László itt tárgyalt műveinek megkülönböztetett helyet biztosítanak a műfaj magyarországi történetén belül. A szakdolgozat írója jól látja azokat az antik görög irodalmi hatásokat és párhuzamokat, amelyek minden bizonnyal jelentős mértékben befolyásolták a három regény három különös főszereplője személyiségének írói megformálását. Műfajpoétikai szempontból pedig döntő jelentősége van mindhárom regényre nézve a lélekábrázolásnak a szereplők tudatműködése leírásán alapuló írói stratégia alkalmazásának. Németh László lélektani regényei, szemben a műfaj korábbi gyakorlatával, tudatregények is egyben.

Összegezve az elmondottakat, Anna Bečvářová szakdolgozata magas színvonalú, dicséretes szakmai felkészültséggel megírt munka **Kitűnő-vyborný (1)** minősítéssel ajánlom a tisztelt vizsgabizottság figyelmébe.

2010. május 20.

Mgr. Endre Grendel PhD.